

Karl-August Karlsson, min farfarsfar

av Dag Issjö, Nacka.

Karl August föds i Rimbo i Roslagen 1862-11-10. Han är nummer fem i en skara på sex syskon. Föräldrar är Karl Mathias Jansson *1835-12-07 och hans fru Anna Stina Jansdotter *1828-05-21. Hans farföräldrar är ryttaren och dragonen nr 89 Jan (Johan) Eld, född Nilsson, *1811-05-15, Lilla Sjöslätten, Knutby (ursprunglingen född som Johan Nilsson i Hammarby vid Upplands-Väsby) och dennes första hustru Charlotta Tarfling *1816-01-30.

Karl August får framleva sina första år, ända upp till tonåren, i Rimbo. Familjen flyttar 1875-03-15 från Rimbo till Mjölsta i Fasterna. Där dör fadern, Karl Mathias, tre år senare, 1878-03-21.

Familjen skingras nu snart åt olika håll och Karl August tar 1878-10-23 tjänst som dräng på Sotter i Knutby. I Knutbys inflyttningslängd kan man läsa: dränggossen Karl August Karlsson fr Fasterna t Sotter. På Sotter blir han kvar i ett år och den 1879-11-07 flyttar han tillbaka till Fasterna för att nu bli dräng på Mjölsta. Efter ett års arbete på själva Mjölsta, flyttar han 1881-12-02 över till Kråkhvilan också denna under Mjölsta.

På gården jobbar också den sju år äldre pigan Edla Wilhelmina Nyberg. Karl August är nu nitton år och och tycke uppstår, trots ålderskillnaden, mellan dem. År 1883 flyttar de dock ut för att tjänstgöra på olika gårdar. Han flyttar 1883-11-16 till gården Källberga under Täby, för att arbeta som dräng och hon flyttar några dagar senare, 1883-11-21, för att arbeta som piga på gården Ahlby. Han skulle egentligen gjort sin militärtjänst men på grund av dålig hörsel, har han blivit frikallad eller "kasserad" som det står i husförhörslängden.

Kärlakens dragningskraft är dock stor och då tillfälle gives träffas de på sin knappa fritid. Stunderna på tu man hand går dock inte alltid i kyskhetens tecken och 1884-05-10 är det hög tid att gifta sig. Detta sker i Fasterna kyrka där den uppmärksamme kyrkobesökaren säkert kan lägga märke till att bruden har lagt ut en smula. Samma dag flyttar då också Edla Wilhelmina från Ahlby till Källberga. Där föds nu första sonen, Karl Emil, 1884-09-19. I husförhörslängden kommenterar prästen Edla Wilhelminas nedkomst lite surt: "(gifta 4 mån)". Uppenbarligen hade löskaläge förekommit. Usch och tillika fy!

En månad efter att lille Emil kommit till världen, 1884-10-24, är det dags för den lilla familjen att rycka upp sina bopålar. Den här gången skall färden gå till Stjärnholm i Estuna. Där skall man komma att arbeta som dräng och piga, statare, i två år innan det åter är det dags att byta uppehållsort och 1886-11-12 går flyttlasset till Degarö i Malsta. Även där etablerar man sig som statare. Här föds också sonen Johan Henning 1887-02-16. Han är familjens andra barn.

Enligt statssystemets eviga kringflackande, är det 1888-10-23 åter dags att byta arbetsgivare. Färden går nu tillbaks till Fasterna, där sonen Emil föddes för fyra år sedan. Den här flytten går till Uggelnäs i Gillberga rote. Också här blir man kvar i endast ett år och 1889-11-06 flyttar man vidare till Ahlbytorp. Nu har man kommit upp sig i rullorna. Från statare till torpare. Här på torpet blir man kvar i några år och här föds också familjens två första flickor. Signe Matilda 1890-03-09 och Tekla Fredrika 1892-09-19.

År 1895-03-10 flyttar familjen ifrån Roslagen och etablerar sig längre inåt landet. Närmare bestämt till torpet Grönlund under Ledinge i Knivsta. Edla Wilhelmina är åter med barn och ett halvår efter inflytten, 1895-09-22, föds här familjens femte barn, sonen Ernst Eugen. Här på torpet blir man kvar i några år och fyra år senare, 1899-08-16, föds familjens sjätte och sista barn, dottern Edla Augusta.

1900 har familjen flyttat för att arbeta på Fredrikslund i Knivsta. Så småningom har Karl August och Edla Wilhelmina lyckats skrapa ihop till ett eget torp, Orresta i Odensala. Där får de nu spendera sina sista år. 1938-08-18 slutar Edla Wilhelmina sina dagar. "Av ålderdom" skriver prästen i dödsboken, "Marasmus senilis" lägger läkaren till. Karl August blir nu ensam kvar. I Odensalas dödsbok skrivs nu den forna "dränggossen" som hemmansägare vid Edla Wilhelminas död. Hans ogifta dotter Edla, som nu kallar sig Elna, blir den som tar hand om sin pappa under hans sista år och 1946-07-09 lämnar även Karl August sitt strävsamma jordeliv.